

Nytt fra

normisjon

Østfold

Nr. 4 - 2020
20. årgang
www.normisjon.no

Vår Herre og Frelser har betalt det den reisen koster. Nå kan jeg bare møte opp der han har lovt å møte meg, og få billetten utdelt av Ham, gratis.

Geir Harald Johannessen

11

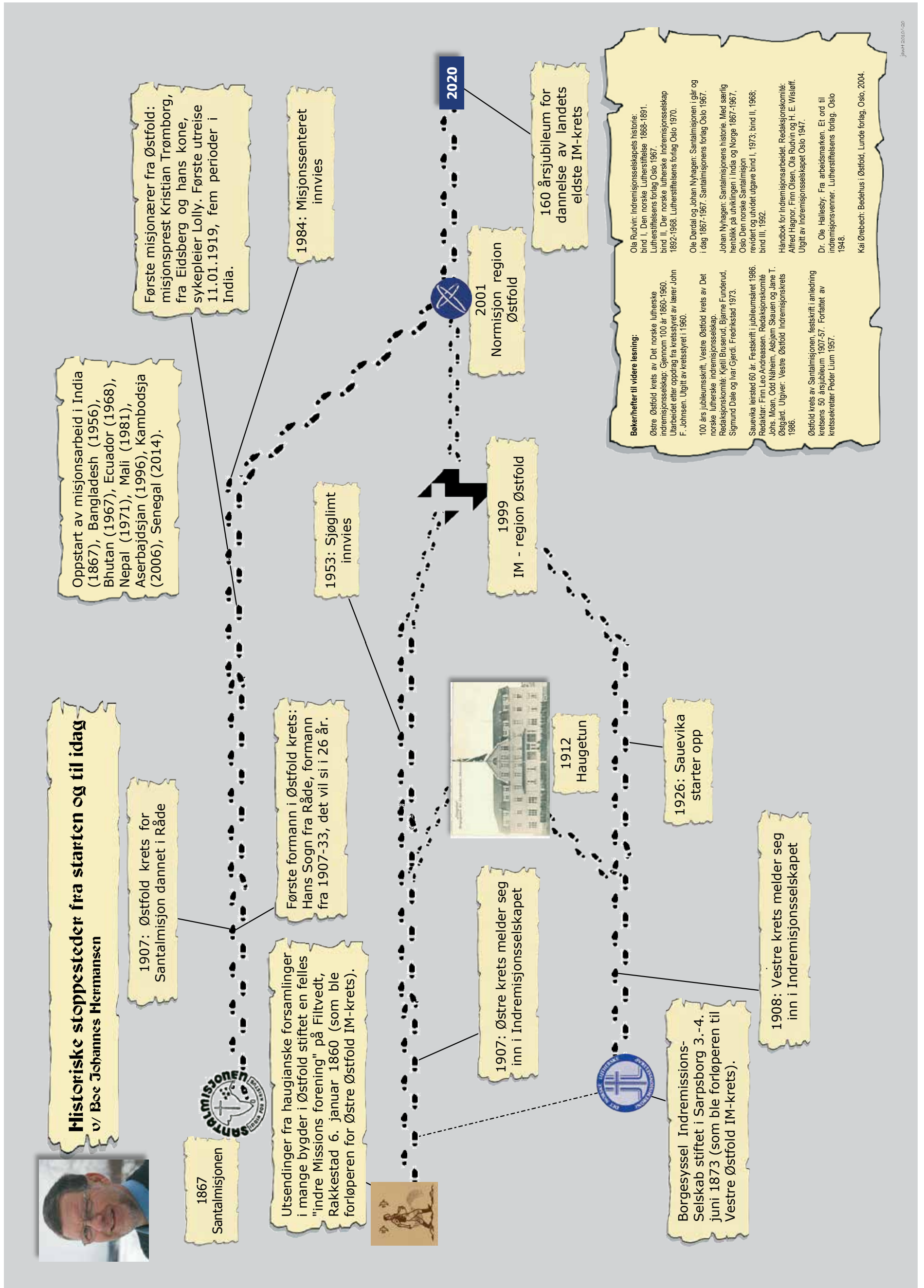

FOTO PER ARNE GJERDIA/AGENDA 3,16

Runo Lilleaasen (fra venstre), Gunnar Navestad og Boe Johannes Hermansen i samtale ved Filtvedtstua, hvor det historiske møtet for 160 år siden fant sted. Bildet er tatt for 10 år siden.

Landets eldste indremisjonssammen- slutning er 160 år

6. januar 1860 møttes 22 lokale ledere til samling på gården Filtvet i Rakkestad. Møtet endte med at Fellesforeningen for den indre misjon ble stiftet som den første organisering av indremisjonsarbeidet i landet. Hver for seg representerte lederne «foreninger» eller uorganiserte fellesskap fra de østre delene og noen av de midtre bygder av Smaalenenes Amt (senere Østfold fylke). Vi kan kalle dem annen generasjon av haugianerne i Østfold. Les mer om historien i dette bladet!

JWH 2020/20

Forkynnertjenesten gjennom historien

Av Gunnar Navestad

Gunnar Navestad, mangeårig kretssekretær/regionleder.
Foto: Boe Johannes Hermansen

Den organisasjon vi nå feirer, ble til for å forvalte forkynnerressurser rundt til venneflokkene i deler av Østfold. Lekfolks forkynnelse av Guds ord var selve saken. Derfor er dette et av de aller mest sentrale temaer å rette oppmerksomheten mot ved denne milepælen.

Vi ønsker fremdeles å være en «forkynnerbevegelse». Da har historien noe å si oss.

Banebryteren

Hans Nielsen Hauge ble den store banebryteren for den frie – ikke geistlige – lekmannsforkynnelsen i vårt folk. Han var ikke alene om det, men ble den mest innflytelsesrike, særlig i vår del av landet. Det hadde i noen grad vært «fri» forkynnelse i Norge også før Hauge, men hans virke utløste en bølge av slik forkynnelse, på tross av at «Konventikkelplakaten» satte store begrensninger for dette. Hauge og hans etterfølgere ble en viktig faktor i å oppløse den forordningen som gav geistligheten myndighet til å føre kontroll.

Utrustet av Gud

Etter at konventikkelplakaten ble opphevet i 1842, skjøt den frie forkynnervirksomheten virkelig fart. Dette skapte vekkelse og venneflokker. Mennesker ble utrustet av Gud til forkynnertjeneste og de ble kalt til å tale i venneflokkene. Rent konkret skjedde det i deres møte med Guds ord og deres evne til å vitne om det som Ordet hadde sagt dem. Gavene som slik kom til syne, ble fremelsket ved at de ble oppmuntret, benyttet og tatt hånd om. Det ble etter hvert vanlig at de mer erfarne tok med seg dem som var nye i oppgaven.

Bibeltillit og jordnærhet

Når denne lekmannsforkynnelsen fikk slik gjennomslag som den gjorde, hadde det flere grunner. Deres bibelutleggelse var preget av tillit til Guds ord, i motsetning til den rasjonalistiske, som preget en stor del av den geistlige forkynnelsen. I tillegg var den jordnær og konkret i forhold til menneskenes daglige liv. Lekpredikantene hadde til-egnet seg en formidlingsevne for den kjempende tro og den daglige vandring med Gud og medmennesker. Forkynnelsen nådde hjerter og samvittigheter, vekket folk og gav veiledning til tro og i livsspørsmål. Det praktiske liv kunne også få mye plass i «potetprestenes» belæringer, men det ble lite for troen å leve av. Etterhvert som den Johnsonske vekkelsen frembragte mer bibeltro forkynnelse, var denne ofte preget av en tung dogmatisk rettroenhet, lite tilgjengelig for den enkle tro og uten særlig kontakt med livets hverdag.

Lærdom og innsikt

Hvor fikk disse forkynnere sin lærdom og innsikt fra? De fleste hadde en enkel skolegang og ikke noe stort teologisk bibliotek i sine hjem. Men de hadde en grundig kristendomsundervisning. Det gav god tilknytning til tihørerne, som hadde den samme skolegang. Dessuten brukte de flittig salmeboken, postlitteraturen og de gamle klassikerne. Etterhvert som den Rosenianske vekkelsen i Sverige begynte å bre seg over til våre områder, ble litteraturen derfra tilgjengelig. Bladet «Pietisten» som Rosenius utgav, var i stor grad skriftutleggelse og sjelesørgersk veiledning med basis i Skriften.

I referat fra større samlinger kan en få et innblikk i hvilke bibelske spørsmål som opptok dem. Den sanne omvendelse og den levende tro var viktig. Det var en tydelig orientering ut fra det som er Bibelens sentrum: Kristus og forsoningen. Forholdet mellom loven og evangeliet.

Behovet for organisering

Organiseringen av Indremisjonsarbeidet i Østfold i 1860, sprang ut fra behovet for å drive en ordnet forkynnervirksomhet i en stadig voksende bevegelse. Som forkynnere ble benyttet både lokale predikanter og

tilreisende. Noen av de mest sentrale tok ut på lange prekenferder. Med den tids kommunikasjonsmidler måtte man utnytte besøkene. Var man i et område, burde også nabobygda få besøk. Dermed var behovet for koordinering til stede. Dessuten forutsatte en utstrakt reisetjeneste at en kunne være borte fra det arbeid som gav familien inntekt. Det ble aktuelt å tilby noen lønn for å påta seg lengre reiseoppdrag.

Et eksempel

Fra en brevveksling mellom styret og en som ble kalt til tjeneste, får vi et klart inntrykk av den uverdighet mange følte over for et slikt kall. I mars 1866 skriver styrets leder, Iver Olsen Kind kallsbrev til Ole Guldbrandsen om å virke som indremisjonær i fellesforeningens område. Etter en betenkningstid svarer Guldbrandsen blant annet: «- Og jeg maa tilstaae at jeg har læst det (brevet) med Forundring og Forbauselse, og det stilles saaledes for mig at de haver for store Tanker om mig i det at de haver valgt på mig til dette store og viktige Verv at vere Missionær i dette store distrikt. --». Han føler sterkt på uverdighet til dette kallet og svarer derfor nei. Men utelukker ikke at han senere kan ta noen turer som forkynner. På spørsmål om hva han vil ha i lønn, svarer han: «- da maa jeg sige at jeg ikke driver noen Handelsforretning med disse Sager. Vi have faaet det for Intet og skal give det for Intet.»

Nei til «nødsprinsippet»

Det såkalte «nødsprinsippet» slo ikke igjennom i vårt område. Selv om konventikkelplakaten ble opphevet flere år før indremisjonen organiserte seg, var man ikke over alt i landet like fortrolig med denne friheten. «Lutherstiftelsen» som ble startet som den landsomfattende indremisjonen i 1868, la til grunn dette «prinsippet», som la vekt på at de utsendte «bibelbudene» først og fremst skulle spre litteratur og holde husandakter. Bare der behovet for forkynnelse var påtregende nok, kunne de tilby seg å tale Guds ord.

Denne tankegangen fikk altså lite gjennomslag her hos oss. Når Gud gav nådegaver til å forkynne, skulle disse brukes, forusatt at de nødvendige åndelige kriterier var tilstede. Forutsetningen for å kunne

reise med Guds ord, var at man av de lederne som hadde ansvaret i lokalforeningene, var ansett som «skikket» til det. Dette var understreket allerede i de første lover. I § 5 heter det: «En saadan Misjonær, hva enten han er Teolog eller Lægmand maa ikke nylig være bleven en Kristen, og han må have godt vitnesbyrd af brødrene samt være i Besiddelse af den fornødne Kundskab I Guds Ord, og Naadegave til at tale sine Medmennesker til Oppbyggelse, Formaning og Trøst --».

De samme lover understreker for øvrig at selv om man ikke lot geistligheten og kirken styre forkynnervirksomheten, var indremisjonen lojal mot kirkens gudstjeneste. Om indremisjonærens arbeid står det i § 6 «-- Tillige har man nøie at iagttage at han ikke bliver den offentlige Gudstjeneste i Kirken til Hinder».

Et samfunn i endring

De lønnede leke forkynnere som ble sendt ut, var i praksis sesongarbeidere for «den indre misjon» på tider av året da de kunne forlate sine yrker. Kombinasjonen reisepredikant og yrkesutøver i annet yrke, var et ideal gjennom denne organisasjons første 100 år. Det var tjenlig for misjonen og skapte en forkynnertype med forakring i det alminnelige liv, som vi alt har pekt på. Men etter hvert skjedde det endringer i tjenestens karakter. Det gjelder særlig de siste tiår. En av endringene har vært at sesongpredikanten ble til helårspredikanten. Dette skjedde på grunn av forandringene i det alminnelige arbeidsmarked. Det ble vanskelig å finne annet arbeid den del av året en ikke reiste.

«Spesialarbeiderne»

Et samfunn i endring skaper behov for endringer i misjonsorganisasjonene, dersom en ønsker å nå ut. Satsing mot ulike målgrupper skapte behov for nye typer arbeidere. Dette førte til en «spesialisering» for deler av stillingene. Mange ble sekretærer/konsulenter. Denne tilpasningen har ført mye godt med seg, men den har i for stor grad skjedd på bekostning av tjenestene som evangelister og bibellærere. De aller fleste som i dag har en forkynneroppgave i misjonsorganisasjonene, har i realiteten dette som en tilleggstjeneste. Forkynneren med

tid til å fordype seg i Ordet og hente fram dets dyrebare skatter, er snart historie.

Predikantens arena

Hva så med det som var predikantenes arena, nemlig foreningene og misjonshjemmene? I vår tid er det færre som kan ta imot predikanter til sammenhengende virke. Enten er folk for gamle til å kunne være med så mye, eller så er de for opptatte med arbeid og andre plikter. Med slike endringer, ble forkynnerne som var tilbake, ofte mer isolert i sin tjeneste.

Utfordringen

Situasjonen er en stor utfordring. Den løses ikke ved å prøve å skru klokken tilbake. Det er dagens situasjon i samfunn og forsamling vi må ta utgangspunkt i. I denne situasjon er utfordringen å få forkynneren inn på de sentrale arenaene. Blir vi uten evangelistens og bibellærers helt grunnleggende funksjon, vil vårt misjonsarbeid virkelig forvitte og vår berettigelse som indremisjon være avgjørende svekket. Forkynnelsen er jo selve livsfunksjonen i den kristne forsamling. Det er denne som frem for noe skal bygge fellesskapet og skape misjonsinnstilling.

Hva vi trenger

Vi trenger fortsatt både heltidspredikanten og fritidspredikanten. De utfyller hverandre. Fritidspredikanten har aldri vært, og skal heller ikke bli en nødløsning. Men det ligger i sakens natur at de fleste av disse arbeidere vil ha mindre tid disponibelt for det mer omfattende arbeid med Guds ord og andre tidkrevende forkynneroppgaver. Derfor trengs fortsatt også heltidspredikanten med sin bibelundervisning og evangelisttjeneste. Utfordringen handler nå både om å fremelske forkynnergaver og ta dem i bruk på en strategisk og god måte. Vi trenger fortsatt en forkynnelse som er preget av forkynnere som kommer både fra livet der ute og fra det personlige og levende møtet med Guds ord, når de står fram.

(Tidligere stått på trykk i *Nor-Kontakt* nr 1/2010)

Indremisjon i Østfold - de første hundre årene

Forkynnervirksomheten til lekpredikanten Hans Nielsen Hauge (1771-1824), fra Hauge i Rolvsøy medførte store vekkelser, også her i Østfold. Haugianske vennsamfunn ble dannet.

Starten

Den 6. januar 1860 var utsendinger fra haugianske forsamlinger i Rødenes, Rømskog, Øymark, Hærland, Trømborg, Rakkestad, Asak, Rokke, Skiptvet og Tune samlet på gården Filtvedt i Rakkestad hvor «en indre Missions forening» for de prestegjeld som disse stedene representerte («og om det ønskes flere Prestegjæld»), ble stiftet. I løpet av de aller nærmeste år omfattet foreningen også Aremark, Skjeberg, Svinndal, Våler, Spydeberg, Hobøl, samt områder i Akershus.

Det var lederne fra «vennesamfunn» som vokste fram som resultat av den haugianske vekkelser som startet 60 år tidligere, som tok initiativ til denne første indremisjonssammenslutningen i Østfold. Lederne representerte imidlertid ikke lokale foreninger, da de ennå ikke var startet.

Behov

Det som skapte disse forsamlingene eller vennsamfunn, var behovet for kristent fellesskap mellom de personer som var vakt og kommet til tro, og ikke minst behovet for og retten til fri forkynnelse. Hensikten med «den indre Missions forening» var å organisere forkynnervirksomheten og skape tettere bånd mellom forsamlingene.

I tillegg til å sende ut forkynnere, hadde foreningen blant annet et engasjement angående den offentlige skoles innhold, teologiske lærespørsmål og kirkens forkynnelse og ordninger.

Samtidig som nye steder ble representert i «den indre Missions forening», vokste det fram fellesforeninger i ytre deler av fylket. Men av praktiske grunner blir ikke disse med i den store fellesforeningen, som hadde sitt tyngdepunkt i midtre og indre deler av Smaalenene (Østfold). Ved overgangen til 1870-årene ser vi at indremisjonsarbeidet er organisert i og omkring de større byene. Her ser vi også et stort innslag av diakonal innsats.

Vennesamfunnene begynte på samme tid å organisere seg som lokale foreninger.

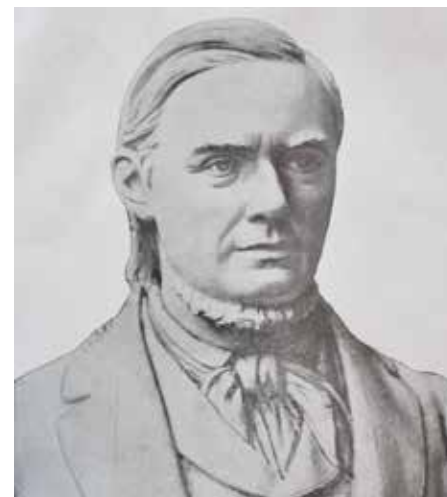
Indremisjons sangkor i Moss, ca. 1900.

Omorganisering

I 1872 ble «Den indre Missions Forening» omorganisert til «Fellesforeningen for indre misjon i Smaalenens amt».

I 1873 ble det så dannet en fellesforening for ytre del av fylket, «Borgesysse Indremissions-Selskab». Foreningsdannelsene skjøt fart, virksomheten fikk fastere former og nye tiltak ble satt i gang.

En del av områdene som tidlig hørte med til den eldste fellesforeningen, fant det mer praktisk å slutte seg til den andre. Vi får da to «kretser» som arbeider i hver sin del av Østfold.

Hans Nielsen Hauge

i Østre Østfold Indremisjonskrets fremmet forslag om et fast leirsted for «Østre» og 10 år senere ble Sjøglimt ved Ørje innviet med over 900 personer tilstede.

Indremisjons Ungdomsstevne i Fredrikstad 11., 12. og 13. august 1912.

I 1892 og 93 kommer det forslag om sammenslutning av de to «kretsene». Dette ble imidlertid vedtatt først i 1998, 105 år senere!

Selv om den landsomfattende indremisjonsorganisasjonen «Lutherstiftelsen» ble dannet i 1868, tok det tid før de to indremisjonskretsene i Østfold meldte seg inn.

Ikke nødsprinsipp

En ønsket ikke å godta den begrensning som «nødsprinsippet» la på den frie forkynnelse. Selv ikke ved oppgivelse av dette prinsippet og omdannelsen til Det norske lutherske Indremisjonsselskap i 1892, gikk man inn. Først i 1907 melder «Østre krets» seg inn. Året etter fattet «Vestre krets» vedtak om det samme.

I disse årene og framover førte rike vekkelsetider til en stor oppblomstring av arbeidet. Møtevirksomhet og diakonale tiltak økte i omfang. Haugtun folkehøyskole ble vedtatt startet i 1912, og året etter sto nye skolelokaler ferdige i Rolvsøy.

Leirstedene

Sauevika på Vesterøy, Hvaler, som var bygd i 1926, ble testamentert fra Ludvig Østbye til Vestre Østfold Indremisjonskrets i 1944. I 1943 ble det i kretsstyret

Før krigen samlet Sauevikastevnene opptil 5000 mennesker. Både i mellomkrigstiden og en lang periode etter 1945 vokste yngres - og ungdomsarbeidet.

En rekke bedehus rundt om i fylket ble bygget i løpet av de første hundre årene. Det første ble bygd i Sarpsborg i 1855. Særlig fra ca. 1900 og framover ble det fart i byggingen parallelt med mange av de lokale vekkelserne. Noen steder ble det bedehus i hver skolekrets. Boka «Bedehus i Østfold», av Kai Ørebech forteller historien. Ørebech avslutter sitt forord med et sitat fra 100-årsberetningen for Ebenezer bedehus i Østre Fredrikstad: «La så dette tilbakeblikk i fortiden, bli til inspirasjon for oss i nåtiden, til å virke frimodig også i fremtiden».

Boe Johannes Hermansen

«Forening maa være, skal Huset bestå»

Om vennesamfunn og nådegaveutrustning

Av Runo Lilleaasen

Runo Lilleaasen, tidligere kretssekretær/ektor. Foto: Boe Johannes Hermansen

6. januar 1860 møttes 22 lokale ledere til samling på gården Filtvet i Rakkestad. Møtet endte med at Fellesforeningen for den indre misjon ble stiftet som den første organisering av indremisjonsarbeidet i landet. Hver for seg representerte lederne foreninger eller uorganiserte fellesskap fra de østre delene av Smaalenes Amt (senere Østfold fylke).

Ytre misjon

Før de første indremisjonsforeninger ble stiftet, fantes det foreninger for ytre misjon mange steder i landet. For disse foreningene var formålet først og fremst å støtte misjonsarbeidet og misjonærene. Så fort misjonstanken får sin gjenfødelse i Norge, etableres foreninger og landsammenslutninger eller selskap (Misjonsselskapet 1841 og Israelmisjonen 1844) uten sterke motforestillinger fra presteskapet. Ofte er presten selv eller helst prestekona, leder i misjonsforeningen.

Annet sikte

Indremisjonsforeningene hadde et annet formål, nemlig oppbyggelse av de troende på stedet. Senere fikk også indremisjonsforeningene et utvidet formål: å støtte evangeliserende, diakonale og undervisende tiltak, som å lønne reisepredikanter, å etablere barnehjem, skoler og leirsteder osv.

Man hadde lært av pietistene og haugianerne at levende tro og kirkemedlemskap ikke alltid var samme sak. Derfor kom foreningene også til å være sentra for vekkelse i svært mange år. Folk kunne nok sies å ha levd ved dåp og tro i

sine yngre år, men nå måtte de fødes på ny eller vekkes opp fra de døde, åndelig talt. Det lå ikke rent lite kirke- og preste-kritikk i dette. Det var frykt for at denne kritikken skulle føre lekfolket ut i svermeri og sekterisme som var argumentet for innføringen av den såkalte Konventikkelplakaten, forbudet mot lekmannsforkynnelse utover husandakten.

Nærhet og omsorg

Til grunn for foreningstanken ligger ideen om at kirken ikke bare er forvaltningen av Ord og Sakrament, men i like stor grad fellesskapet av de troende. Noen mente seg å kunne peke ut hvilke som var «levende» og hvilke som var «døde» i troen, mens andre overlot det spørsmålet til Gud; bare han kjente hjertene. Det var ikke vanskelig å finne bibelske forbilder på menighetsfellesskap som på vesentlige punkter avvek fra praksisen i kirken. Stadig flere kunne referere til erfaringer fra mindre fellesskap preget av nærhet og omsorg. Hans Nielsen Hauge sies å ha vært i kontakt med brødrevenner eller herrnhutere og deres fellesskap og fromhet. Hagues egen sokneprest, Gerhard Seeberg i Tune, var brødrevenn.

Frihet

De nye fellesskap som vokste fram representerte en frihet for lekfolk som var ny. Dessuten forutsatte vennesamfunnet at flere enn presten eller predikanten deltok. Her skulle ulike oppgaver ivaretas. Kvalifikasjonene til dette fant folk i Bibelens tale om nådegaveutrustning. Flere av lederne fra møtet på Filtvet i 1860 var klokkere og altså prestenes hjelpere. Likevel viser tidlige møtereferater at de var klare i sin oppfatning om at lekfolk ikke bare hadde juridisk rett til å forkynne. De hadde også Guds kall til denne tjenesten. Denne holdningen var en av grunnene til at Fellesforeningen nølte noen år med å melde seg inn i Lutherstiftelsen (senere Indremisjonsselskapet) fordi Stiftelsens formann, professor Gisle Johnsson, mente lekfolks rett til å forkynne måtte begrunnes i den kirkelige nød, det være seg vranglærende prester eller rett og slett lange avstander og få gudstjenester på bygdene.

Likhet

I hovedsak var det selveiende bønder og huseiere som hadde mulighet til å ta imot venneflokken når de møttes til samling. Husmann og annet småkårsfolk kunne knapt huse andre enn sine egne. Likevel ga framveksten av venneflokkene nye muligheter for andre grupper enn de som tidligere hadde vært toneangivende. Nå fikk bønder, kjøpmenn, håndverkere og husmenn sjanser som godseiere og embetsmenn tidligere hadde vært alene om å ha. Sånn sett virker framveksten av vennesamfunnet utjevne. Det fremmet større likhet i et tidligere nærmest totalt klassesdelt samfunn.

Likemenn

Modellen var ikke lengre hersker og tjener eller bonde og husmann, men brødre og søstre i troen. Det fins gripende historier om svært fattige husmenn som gjennom vennesamfunnet og den nådegaveutrustning de hadde, framstår som likemenn med bønder og andre selveiende. Fra vår egen historie kjenner vi for eksempel fortellingen om Olai Veinemo, en av stifterne av Fellesforeningen i 1860. Han levde i stor nød under de usleste kår som husmann, men nøt likevel vennenes tillit som leder og forkynner - også gårdfolkets. I venneflokken var rollene snudd opp ned. Olai Veinemo gikk under tilnavnet «kølabrenner 'n» fordi bonden

på Krok i Rødenes hvor Olai tjente som husmann, hadde gitt ham tillatelse til å brenne trekull fra virke i bondens skog. Kullbrenneriet ga et lite ekstra tilskudd, og var det som i perioder holdt liv i Olai og hans vesle familie.

Ulike strømninger

Det er interessant å registrere at vennesamfunnet kan beskrives med de samme honnørord som de som drev fram den franske revolusjon snaut ett hundre år tidligere: frihet, likhet og brorskap. Kanskje er det ikke så merkelig, for på attenhundretallet bidrar ulike åndsretninger sammen i å endre det gamle klassesdelt samfunnet. Sånn sett kommer Hauge og haugebevegelsen i rette tid. Parallelt med påvirkning fra revolusjonære ideer fra Sør-Europa, smitter gløden og varmen fra tysk 1700-talls pietisme og engelsk metodisme. Med pietismen kom tanker om vennesamfunn og nådegaveutrustning så vel som den enkelte kristnes ansvar for medmenneskers liv og salighet. Det er derfor mange grunner til at vi midt på 1800-tallet opplever en sterk framvekst av foreningsaktivitet, indre og ytre misjon og diakonale og sosiale tiltak som bl.a. barnehjem og alders- og sykehjem. Et tidlig eksempel er Mysen aldershjem.

Ny fromhet

Nå var det for alvor slik at den

menneskelig og åndelige nød man var vitne til, den gjorde man noe med. Der presten tidligere hadde dosert og dirigert, der satt man nå sammen i venneflokken og samtalte og lyttet til hverandres nød og erfaringer. Typisk for denne nye fromheten kan være følgende to vers fra en sang skrevet av en av de evangeliske haugianere, Erik Venjum fra Hafslø i Sogn:

*Du min Flok, usynlig Kirke,
I indbyrdes Broderskap!
Pligt det er for hver at virke,
Hvert et Lem sit Pund han gav.
Enhver har sin Gjerning som
Foden og Haanden,
Forskjellig er Gaven, den
samme en Aanden;
Misund ei de store, foragt ei de
smaa,
Forening maa være, skal Huset
bestå.*

*Hvilket Middel skal da skynde
Bedst at faa vort Hus i stand?
Jo at samles, bede, synge
Tænder vore Hjerter an.
Jo nærmere Vennerne tyr sig til
sammen,
Desmere i tro voxer Kjærlig-
hetsflammen,
Desmere opmuntres, oplives
vort Sind,
Desmindre slipper Kulde og
Mistanke ind.*

(Artikkelen har tidligere stått på trykk i NorKontakt nr. 1/2010)

«Hva skjer med prosjektene nå?»

Foto: Inga Lill Nyvoll
Tekst: Inga Lill Nyvoll
Hentet fra Normisjon.no

Det er lett å tro at alt har stoppet opp, men prosjektene går sin gang på tross av restriksjoner og «lockdown», forteller internasjonal leder Tore Bjørsvik.

– For meg er det en bønn at de som har et hjerte for Normisjon og prosjektene våre, fortsatt ønsker å finne nye muligheter å bidra på når julemessene, basarer og andre aktiviteter kanskje uteblir denne høsten, sier Tore Bjørsvik.

Nå er det over seks måneder siden koronapandemien førte til unntakstilstander både i Norge og i store deler av verden. Dagene har vært travle for den nye internasjonale lederen siden han for knappe måneder siden kom hjem fra Peru. Selv om mange av misjonærene ikke er ute i felt, er det mye som skjer.

– Det er faktisk slik at alle prosjektene våre fortsetter på tross av restriksjoner og nedstengninger. Noen med økte kostnader på grunn av korona. Vi ønsker fortsatt å være en ansvarlig arbeidsgiver og i mange av samarbeidslandene våre finnes det for eksempel ikke permitteringsordninger så lønnskostnadene står.

I Nepal er det i år satt i gang et nytt prosjekt som drives ut i fra Okhaldhunga sykehus. I Aserbajdsjan har HRC-senteret nylig åpnet igjen for barna med funksjonshemninger. Lederen på barnehjemmet i Merdekan forteller om nye behov. I Bangladesh jobber lokale samarbeidspartnere ennå med matutdeling til de fattigste.

– I de aller fleste landene vi jobber i, er det en befolkning som lever fra hånd til munn. Mange tvinges til å jobbe, og en kan ikke stenge ned samfunnet på samme måte som vi har gjort i Norge. Derfor er det viktig for oss å opprettholde

så mye som vi kan, så langt det lar seg gjøre i tråd med myndighetenes råd i de ulike landene.

På sikt håper den internasjonale lederen at Normisjon kan satse større med internasjonal misjon.

– Vi vet mer om koronaviruset enn vi gjorde i mars. Det betyr at vi nå har tatt nye valg og arbeider bevisst med tanke på tiden fremover. Vi har allerede en misjonærfamilie som er tilbake igjen i Bangladesh og håper å kunne sende flere til Senegal rett over nyttår. I Nepal og Mali gjør vi ennå vurderinger. Vi har reist mindre i år, men vi har fått tid til å gjøre andre ting og har sett på de mer langsiktige strategiene.

Selv om mange av misjonærene ikke er ute i felt, er likevel få permittert. Mange av dem holder god kontakt med lokale medarbeidere.

– Vi ønsker å kunne regne med medarbeiderne våre også når smittesituasjonen er over, og da må vi ta godt vare på dem nå, sier Bjørsvik.

Han trekker frem et ansvar i det å drive misjon:

– Vi har et ansvar for de menneskene vi jobber med i misjonslandene våre. Det ansvaret håper jeg også at folk vil være med å bære med oss, selv om noe av arbeidet er redusert og det er restriksjoner og nedstengninger i mange områder, sier Bjørsvik.

Nye ting skjer i Nepal

Tekst: Kristin Bøhler,
Foto: Privat
Originalt på trykk i misjonsmagasinet Fersk-
vare nr. 3 2020

Det er den travleste tiden på året for Okhaldhunga sykehus, likevel har sykehuset tatt imot sine første koronapasienter og nye prosjekt får vokse frem.

Monsunen har herjet med Nepal denne sommeren, og vannet strømmer fremdeles. En sommer som har krevd langt flere ofre enn vanlig i jordras og flom. Samtidig er de midt i en pandemi som stadig øker i omfang. Det var portforbud fra mars til 21. juli, men 18. august måtte de igjen stenge landet. Det gjelder nå særlig Kathmandu og Tarai. Der kan de kun gå ut mellom klokken 04 og 07 om morgenen for å handle mat. Denne nedstengingen får mindre følger i distriktene, slik som i Okhaldhunga. Men igjen betyr det at transport til Kathmandu blir vanskelig.

Første koronapasienter

Pr. 1. september er det 39 460 smittede og 228 døde. Siste døgn økte med 700 nye tilfeller. Okhaldhunga har hatt sine første fire koronapasienter. De var isolert i to uker på sykehuset. Personalet ivaretok dem i isolasjon, og heldigvis testet både pasientene og sykehusstaben negativt i etterkant. Sykehuset har hatt flere andre suspekter som er blitt behandlet i smitte-regime før test svar. Det er krevende og kostbart for sykehuset.

De har lagt til rette for separate lokaliteter for koronapasienter og andre pasienter. Det er ikke mange sykehus som vil ta imot koronapasienter. Da er det viktig at misjonssykehusene gjør det. Koronaviruset er blitt veldig stigmatisert, noe som kan føre til at folk skjuler sine symptomer. Derfor har radio Aphnu FM, som samarbeider med sykehus og kirke, lagt vekt på informasjon og intervjuer med pasienter og pårørende for å bryte ned stigmatiseringen. I begynnelsen av pandemien kom det langt færre pasienter. Det var vanskelig med transport og folk var redd for smitte på sykehuset. Nå kommer pasientene som normalt igjen. Statistikken fra juli viser at fødsler økte med over 100

dette året også.

Nytt prosjekt

Fra januar 2020 startet et nytt landsbyprosjekt! Denne gangen for å løfte fram de funksjonshemmede og gi dem en mulighet til å ta del i samfunnet. Prosjektet ansatte en sentral stab før koronaen stengte ned samfunnet, men i den tiden ble de nyansatte satt til å dele ut mat til fattige familier med funksjonshemmede. I løpet av sommeren har de klart å velge ut 17 lokale arbeidere. Av de 17 var 12 selv funksjonshemmede. De har klart å gjennomføre et kurs for hele staben og nå er de i gang med å gå fra hus til hus i to områder av distriktet for å spore opp funksjonshemmede og gjøre en husholdsstatus som de taster inn på sine mobiler. De funksjonshemmede som er ansatt, måtte først bli «venn» med sin egen funksjonshemming før de kan bryte ned stigma i landsbyene, så en stor prosess tok fatt. Vi er overrasket og takknemlig for at alt dette har latt seg gjøre midt i en krevende pandemi.

Sykepleierskolen

Sykepleierskolen er fremdeles stengt, slik alle skoler i Nepal er. Det er ennå uvisst når den vil åpne. Sykehuset er i nær kontakt med de lokale myndighetene for håndtering av pandemien. Kirken er prøvet i denne tiden. De kan ikke ha vanlige gudstjenester. Alle er delt opp i små grupper. Siden kirken lever av den ukentlige kollekten i kirken, er det blitt vanskelig å lønne sine arbeidere. Likevel har de brukt de midlene de har til å gi mat til fattige i menigheten, og til andre fattige familier de er i kontakt med. Ungdomsgruppa har også delt ut mat til koronapositive som sitter isolert.

Misjonærene i Okhaldhunga

John og Sally Padgett fra Australia og Clare Grimble gjør en stor innsats i en tid da alle veier er stengt til deres eget hjemland. Det er et stort ansvar og mye ekstraarbeid lagt på alle de ansatte i denne tiden. Gledelig var det at de fikk ansatt to nye leger fra Nepal nylig. Vi ser at Okhaldhunga sykehus er der når det trengs for folket i Okhaldhunga. Takk for at dere er med å holde dem i stand til det!

GF i Normisjon

Normisjons generalforsamling arrangeres denne gang en helg: 4.-6. juli 2021.
GF blir i Oslo-området. Nærmere info kommer!

MER 2021

11.-14 mars arrangeres Normisjons og Actas medarbeiderkonferanse MER 2021, i IMI Forum i Stavanger. Her samles frivillige medarbeidere og ansatte fra hele landet for å hvile, lære, dele og vokse. Noter dagene. Mer info kommer!

Denne unge jenta har hatt hjerne-tuberkulose og fått en hjerneskade som følge av det. Nylig fikk hun en ny stol som hjelper henne å sitte oppreist. Å sitte, åpner for felleskap i familien rundt måltidene

Jublanter

25.10: Margot Johannessen, Rygge 95 år
 29.10: Karl Espenes, Halden 80 år
 30.10: Jeanette Kasbo, Marker 80 år
 16.11: Gro E. Monsen, Fredrikstad 70 år

Randi Kopperud 90 år

Vi gratulerer mangeårig misjonær Randi Kopperud på Mysen, som runder 90 år 21. oktober. Vi kommer tilbake til mer omtale i neste nummer av Normisjonsnytt.

For Normisjon, Boe Johannes Hermansen

Nytt fra Normisjon tar gjerne i mot beskjed om både jublanter og personer som er døde, med tilknytning til Normisjon.

TT-team – høstens nyhet i Østfold!

Jørgen (fra venstre), Maria og Nicole er allerede godt i gang på TT-linja. Foto: Boe Johannes Hermansen

TT-linjen på Haugetun er et samarbeid mellom skolen og Acta region Østfold. Så langt vi kjenner til, er vi det første stedet i landet hvor en slik modell testes ut, og vi har høstet mange lovord for dette initiativet.

Elevene i TT-teamet gikk i fjor på en bibelskole og dette året har de praksis hvor de samtidig er blir en del av et folkehøgskole-miljø. På skolen er deres primære praksis-oppgave å styrke det kristne elev-miljøet i form av aktiviteter og som kristne medelever som kan være samtalepartnere. På skolene våre er bare en liten prosent av elevene kristne, og vi ønsker gjennom TT-teamet å gjøre det enklere å bekjenne seg som kristen og at det bygges felleskap som kan være attraktive for både

de som er kristne og de som er nysgjerrige på kristen tro. I regionen deltar teamet i forskjellig arbeid, både i lokallag, ved regionsarrangement og på leir. Vi har ikke til hensikt at de skal reise rundt med andakt her og der, men at de i stedet blir over tid på ett sted med mål om å styrke et eksisterende arbeid eller være med å etablere noe nytt. Pr. i dag er de i gang på tre forskjellige steder og vi ser om det i denne omgang kan være åpning for et sted til. Vi håper dere vil være med å be for TT-teamet, og bli gjerne med å støtte denne satsningen økonomisk slik at vi kan ha mulighet til å fortsette og aller helst utvide den.

Tekst: Åsmund Bjørnstad

TT- til tjeneste!

Vi har hatt en samtale med de tre som utgjør TT-teamet: Maria Imingen (20), fra Lillehammer, Jørgen Stavran (20) fra Inderøya og Nicole Ridegård (21) fra Lund i Sverige.

- Vi har blitt tatt godt imot og lengter ikke hjem, smiler trekløveret, som allerede har vært i tjeneste noen få uker.

De er forskjellige som mennesketyper og med ulike bakgrunn. – Men vi har et felles overordnet mål, nemlig å gjøre Jesus kjent for ungdom, sier de, og tilføyer:

- Mange ungdom har feil bilde av kristendom. Derfor er det viktig å vise til hva Bibelen sier, både når det gjelder lære og liv. Hver tirsdag er de på regionkontoret og ellers en til to kvelder deltar de på ulike arrangementer. De er så langt fast på skolekafeen i Sarpsborg, på Tomb KU og KRIK-Sarpsborg. Som regel er de sammen alle tre, men deler seg noe når det gjelder leirvirksomhet. På Haugetun leder vi bibelgruppe og samtaler med elevene. Etter hvert skal vi også holde andakter, forteller Jørgen, Maria og Nicole. Vi lærer ved å jobbe sammen, avslutter de sympatiske ungdommene.

Tekst: Boe Johannes Hermansen

**Individuelle samtaler
 Parsamtaler
 Veiledning**

**Ønsker du samtale?
 Kontakt Fermate,
 tlf. 408 17 160,
 e-post:
 samtalebestilling@
 fermate.no**

Samling for frivillige forkynnere

Tirsdag 27. oktober kl. 11.00 – 14.30 Sted: Sjøglimt leirsted, Sjøglimtveien 34, 1870 Ørje
 Vi ønsker våre mange frivillige forkynnere i Normisjon velkommen til felles samling. Vi får besøk av sokneprest Gunnar Øvstegård i Rømskog. Han vil innlede om følgende viktige tema: «Hvordan forkynne lov og evangelium?» Det blir servert lunsj fra Wenches kjøkken. Hjertelig velkommen! Påmelding innen 21. oktober til Normisjon region Østfold

**Acta region Østfold
 Barn og unge i Normisjon**

**Gi gave til Actas arbeid
 merket**

**prosjektnummer:
 202000**

JUBILEUMSFEIRING I ET UTFORDRENDE ÅR

Sverre Fjeldberg, regionleder

Som dere ser av bladet og giroen som følger med, feirer Normisjon region Østfold 160 år i år! I 160 år har Indremisjon, og noen år senere Santalmisjon, og nå Normisjon hatt sin virksomhet i Østfold. Vi er inne i et vanskelig år, men nettopp da kan det være grunn til å feire. Overskriften og illustrasjonen på giroen, «Med hjerte for Østfold», kan bety flere ting.

• Normisjon ønsker å formidle Guds kjærlighet til mennesker i Østfold. Formidle at han ga sin Sønn for alle i Østfold, for at de

skal bli frelst.

• Vi ønsker å lage gode møteplasser for barn, unge og voksne i våre mange lag og foreninger, hvor alle kan føle seg velkommen.

• Vi ønsker å styrke foreningsarbeidet i Østfold så vi også kan bidra med støtte til det internasjonale arbeidet. Dette er avhengig av et godt hjemmearbeid.

• Vi ønsker at våre leirsteder skal fortsette å være viktige misjonsstasjoner i Østfold, og gi gode minner til de som besøker

stedene våre.

• Vi ønsker å opprettholde det gode samarbeidet vi har med våre to skoler, Haugetun Folkehøgskole og Tomb Videregående skole.

I dette arbeidet er vi avhengig av alle våre frivillige medarbeidere, ildsjeler som brenner for det de er engasjert i, og som vil vandre i de ferdiglagte gjerningene som Gud har gjort ferdig for oss.

Vi er også avhengig av kreative

og dyktige medarbeidere, og det mener jeg også vi har i Østfold. Sammen kan vi gjøre en forskjell for de vi møter.

Det er godt å merke at aktiviteten er på vei tilbake i foreningene, samtidig som det tas hensyn til smittesituasjonen på en trygg måte. Vi må fortsatt regne med at mange er usikre og redde for å komme på samlingene våre, og det må vi respektere.

Vi har mye spennende på gang i

Acta arbeidet, noe av det er omtalt i bladet. Det er veldig gledelig, og gjør at vi går en spennende høst i møte.

Til sist en hilsen fra Paulus i Efeserne 2, 10: «For vi er hans verk, skapt i Kristus Jesus til gode gjerninger, som Gud på forhånd har lagt ferdige for at vi skulle vandre i dem.»

Ønsker dere en velsignet høst, og velkommen til jubileumsfeiring i Askim.

Bedehusene er undervurdert

Av Kai Ørebech

Kai Ørebech (1948-2012), tidligere rektor på Haugetun. Foto: Boe Johannes Hermansen

Selv om Kai Ørebech er død, tar vi med denne betydningsfulle artikkelen han skrev om bedehusenes betydning.

Lekmannsbevegelsen etter Hans Nielsen Hauge hadde en grensesprengende livskraft. Konventikkelpakaten var en bremse på møtevirksomhet og prekenmuligheter for lekfolk. Men da den ble opphevet i 1842, var det allerede et nettverk av forsamlinger. Nå ble de organisert som foreninger og arbeidet både for indre og ytre misjon. Vekkelser var det mange steder. Folk samlet seg

gjærne i storstuene på gårdene. Etter 1842 var det blitt lovlig og samles til oppbyggelse med lekfolk som predikanter, og forsamlingene vokste.

De første bedehusene

Det første bedehuset som ble bygget i Østfold, var det haugianerne som sto for. Erik Tønnesen fra Rogaland ble ansatt som lønnet predikant av haugianerne ca 1850. Han var en pådriver til å bygge de første bedehusene. Sarpsborg var først ute, allerede i 1855. Gressvik bedehus ble oppført i 1865, Zoar på Lisleby i 1870 årene, Vesterøy bedehus i 1876, Betania i Gamle Fredrikstad i 1883.

I Aremark ble det bygget tre bedehus av grosserer Jens Olsen fra 1880-1883, Skodsberg, Bjørnebekk og Strømsfoss. Han bygde også Sandtorpmoen i Marker i samme periode. Brødremoen og Høitomt bedehus i Eidsberg ble også bygget i 1883. Haugianerne i Eidsberg hadde sine møter på Mustorp med eget lokale i hovedhuset. Hovedstrømmen av vekkelser beveget seg bort fra haugianerne. Vekkelser tok mer del i organisasjonenes arbeid som nå vokste fram, NMS fra 1842, Israelmisjonen i 1844, Santal-

misjonen 1867, Lutherstiftelsen 1868, Kinamisjon 1891 (i dag Misjonssambandet).

Foreninger trengte mer plass

Det var hjemmene og skolehusene som i stor grad ble benyttet til møter. Hjemmene ble etter hvert for små og skolehusene fikk nye restriksjoner. Med skoleloven av 1889 kom det nye bestemmelser om bruk av skolelokaler begrunnet i sunnhetsregler. Dette satte mange steder en stopper for bruk skolelokalene som møtested. Egne bedehus måtte planlegges. Noen steder var det samtaler med haugianerne for bruk av deres bedehus. I Sarpsborg lyktes dette ikke. Vekkelserfolket måtte leie hus andre steder inntil de fikk bygd sitt eget bedehus, Bethania i 1896.

På Karmel i Fredrikstad var det en meget aktiv forening. Haugianerne hadde dominert, men etter hvert ble det en stor gruppe som sto organisasjonsfolket nærmere. Fra 1874 hadde de drevet en privatskole. I 1875 hadde den fire klasser. Foreningen drev også et barnehjem. I 1879 bespiste de ca 200 fattige. Så ble det splittelse mellom Erik Tønnesens fraksjon og en gruppe som brøt ut og bygde eget bedehus, Bethel i 1887. Det ble et livskraftig bedehus som på det meste organiserte 12 prekensteder og eide fem bedehus. De sto for et betydelig indremisjonsarbeid i Fredrikstad-området.

Vekkelser og bedehusbygging

Etter Unionsstriden i 1905 og fram til 1920-årene var en aktiv tid for bygging av bedehus. I årene rundt 1905 var det vekkelser mange steder. Den spente situasjonen i forbindelse med unionsoppløsningen med Sverige skapte krigsfrykt. Mange mennesker overga seg til Gud. Kor og musikklag ble startet og det var et påtregende behov for egne lokaler. Søndagsskolene hadde også stor oppslutning og trengte et sted å være hvor alle skulle få plass. Søndagsskolens juletreff sprengte nok flere bedehus. Da var hele bygdesamfunnet samlet.

Bedehusets betydning som kulturbærer er betydelig undervurdert. Det ble et mønster etter hvert at hver skolekrets fikk sitt eget bedehus. Helt fra Hauges tid og fram til vår tid har lekmannsbevegelsen vært

Betlehem, Rygge, bygd i 1885, tilbygg i 1945. Foto: Jan Holone

en av de største folkebevegelser i Norge. Kvinneforeningene har trolig vært den største kvinnebevegelse, og lekmannsbevegelsen med sine bedehus har trolig vært den største folkebevegelsen i norsk historie gjennom de siste 150 år.

Tidene forandrer seg

Mange av de 179 lutherske bedehus i Østfold er blitt lagt ned. Omlag 75 lutherske bedehus er i dag i virksomhet i Østfold. En del foreninger har også slått seg sammen og behovet for bedehus reduseres, og midler blir frigjort til andre satsingsområder.

Det er sårt når bedehus selges og virksomheten legges ned. Men når bedehuset ikke lenger fungerer som misjonsstasjon på sitt lokale sted, er det etter mitt skjønn både riktig og strategisk å slå sammen foreninger og bruke tidligere driftsutgifter til mer framtidsrettet virksomhet i et større fellesskap. I dag trenger vi ikke et bedehus i hver skolekrets. Om vi setter oss i bilen, er det like greit å kjøre sju som to kilometer til bedehuset. Det er rasjonelt å bruke økonomiske midler fra solgte bedehus til å investere i leirsteder eller annet ungdomsarbeid.

Jeg tror lekmannsbevegelsen gjør rett når de driver bibelgrupper og misjonsforeninger som husfellesskap og heller tilstreber større fellesskap gjennom forsamlingsbygging.

Bedehuset som læringsarena

Bedehusets foreninger har vært læringsarena for demokrati, lederopplæring, debatter, misjon og bistand, sang og musikk, kjønnsbalanse i lederposisjoner og så videre. La oss ta noen eksempler: Svindal kristelige Ungdomsforening som ble stiftet i 1890

hadde i lovene at det til styret skulle velges tre kvinner og tre menn i tillegg til soknepresten. Det samme skjedde på Noatun i Rygge. Bedehuset var ca 90 år tidligere ute enn samfunnet for øvrig.

Når det gjelder lederopplæring, måtte jo noen være sekretær og føre protokoll. Noen måtte føre regnskap. Flere bedehus hadde egne interne aviser hvor medlemmene skulle skrive debattinnlegg og artikler, særlig i ungdomsarbeidet. Foreningen som senere bygde Breidablikk i Varteig, hadde helt fra starten i 1884 drevet eget bibliotek. På slutten av århundreskiftet hadde de ca 450 bind og et årlig utlån på over 200. Senere ga de bedehusets bibliotek til Varteig kommune som det første folkebibliotek i bygda. En velvillig holdning til norsk utviklingshjelp, har dels sin bakgrunn i misjonsforeningene. Her ble det strikket, holdt basarer og samlet inn penger for å hjelpe fattige og trenende med kirker, jordbruksprosjekt, skoler og sykehus i utviklingsland. Et eget utviklingsdepartement i Norge ble først opprettet i 1984. Bedehuskulturen med sin dugnadsånd ble pionerer lenge før det politiske Norge fikk løftet blikket og sett behovet for utviklingshjelp. Bedehuset er 150 år tidligere ute enn det offisielle Norge.

En stolt historie

Lekmannsbevegelsen med sine bedehus har ligget langt forut for sin tid og vært banebrytende på mange viktige områder, ikke bare åndelig, men også som kulturbærer og samfunnsbygger. Bedehuset har en historie vi kan være stolt av.

(Tidligere på trykk i *NorKontakt* nr. 1/2010)

ADVENTSLEIR 2020

20.-22. NOVEMBER
JULEVERKSTEDLEIR

Alder: barn under 8 år med minst en voksen, men hvor også eldre søsken er velkommen.
Sted: Sjøglimt
Julebudskap, juleverksted, julekos, fellesskap, de minste i sentrum.

27.-29. NOVEMBER
ADVENTSLEIR

Alder: 2.-5. klasse
Sted: Sjøglimt
Start adventstiden med budskapet i sentrum, møt nye venner, spis god mat og lag en julegave eller to.

FØLG OSS PÅ
SOSIALE MEDIER!

PÅMELDING:
ACTA.NO/OSTFOLD

Oppstart av Treffpunkt 18+

Åpningsalutten for Treffpunkt 18+

Sjelden passer betegnelsen en glitrende dag bedre enn for lørdag 19. september. Været glitrer og glitret gjorde det

faktisk innendørs også – i alle fall i gymsalen på Tomb. Her samlet folk seg til startskuddet for Treffpunkt 18+. For

å markere oppstarten blåste konfettikanonen ut et glittrerdryss som dekket deler av gulvet med stjerner i gull og sølv. Andakten av Helge Heen og lovsangen ved Michael og Daniel var også glitrende, og engasjementet fra de fremmøtte ungdommene var verd sin vekt i gull. Det var flere enn jeg som kjente at salen var fylt av en god atmosfære og vi tror samtlige av de 35 som var til stede, dro hjem med en god følelse. Foruten nevnte andakt og lovsang fikk vi god møteledelse, pizza og snacks. Det var også satt av tid til en workshop

Michael Stensland og Daniel Kidiaval ledet lovsangen.

hvor ungdommene kunne komme med sine tanker om hvordan Treffpunkt 18+ kan formes. Mangfoldet av ideer var stort, men en overordnet plan for disse samlingene kan oppsummeres slik: Planen er at treffene skal gjennomføres forskjellige steder i Østfold. Ungdom fra 18 år inviteres bredt fordi vi ønsker å samle ungdom på tvers av tilhørighet i kristen sammenheng eller troserfaring. Ungdommene som skal drive dette arbeidet, ønsker å skape et fellesskap som er sosialt inkluderende og samtidig utviklende for troen. Vi i Acta Østfold heier på engasjementet, og vi ønsker å legge best mulig til rette for at fellesskapet kan vokse. Til det trenger vi hjelp fra dere lokalt - enten av dere som kjenner til ungdommer det kan være aktuelt å invitere, eller om dere har tilgang til lokaler etc. som kan benyttes som treff-plasser. Uansett håper vi flest mulig vil være med å be. Ungdom i denne fasen tar mange viktige valg som får betydning for livet, men for veldig mange av dem finnes det ikke noe fellesskap hvor disse temaene får fokus i et kristent perspektiv. Gjennom dette arbeidet kan vi være et slik fellesskap og også

Helge Heen holdt andakten på samlingen.

en viktig stemme. Be derfor om at dette arbeidet får utvikle seg til det Gud vil. Takk!

Tekst: Åsmund Bjørnstad
Foto: Jon Henrik Aas

Oppstart av Østfold Soul Teens

Glimt fra den første samlingen i Østfold Soul Teens. Til venstre i hvitt: Tuva Abrahamsen, til høyre i rødt: Juliane Holmedahl Stikbakke.

Med iver, musikk og rytmer var det oppstart for Østfold Soul Teens på Hannestad bedehus fredag 18. september. Juliane Holmedahl Stikbakke (23) fra Actas hovedkontor, som jobber 100 prosent med leder- og korutvikling i Soul Children, var motoren i arrangementet.

- Jeg er så heldig å få reise rundt i landet til Normisjonsregionene for å promotere arbeidet i Soul Children, hvor Soul Teens er en viktig del, sier hun.

Soul Children er delt i tre aldersgrupper: Kids (6-10 år), Children (10-15 år) og Teens (15-19 år), men det er tette bånd mellom dem. Det er for tiden ca. 200 kor i Norge og like mange i utlandet. Neste år er Soul Children 20 år.

- Arbeidet hviler på tre pilarer, den musikalske, åndelige og sosiale, som alle er like viktige, tilføyer hun.

Juliane har med seg Tuva Abrahamsen, som er ettåring i Soul Children, knyttet til Bibelskolen i Grimstad, og Marcus Mossberg, som jobber med You-tube kanalen.

Tuva peker på betydningen av den ledertreningen, tryggheten og de utfordringene de unge får gjennom korvirksomheten.

Ungdommene på dette første treffet for Soul Teens i Østfold, kom fra Soul Children/Teens i Fredrikstad og fra ungdomskoret Exodus i Skjeberg.

- Vi skal nå jobbe for å utvikle Soul Teens videre her i Østfold, og legger opp til flere samlinger, forteller Acta-medarbeider Anne-Kirsti Syverstad Ulseth.
- Er det flere som ønsker å være med, er det bare å ta kontakt, smiler hun.

Tekst og foto: Boe Johannes Hermansen

Haugetunelever øyhoppet på Hvaler

Torsdag 10. september hoppet samtlige elever fra årets Haugetun-kull av bussene på Skjærhalden, Hvaler. Sol, sensommer, lukten av saltvann og tang og tjære. Stillhet.

En hektisk sommerpuls som har falt til ro... Et godt sted å være!

Elevene skulle oppleve – og lære noe nytt. Og her er det så mye å velge i.

Halvannen time senere visste mange elever mye mer om

farefulle oppdrag og dyktige fagfolk om bord på rednings-skøyta Horn Rescue. De forsto litt av hvorfor los-yrket har bokstavelig talt berget mange kystsammfunn i hele Norge.

Etter denne dagen fikk Haugetun-elevene større innsikt i vår maritime nasjonalpark og alt det faglige arbeidet som legges ned for å verne og bevare livet under vann.

Deretter gikk vi kystleden fra Skjærhalden til Storesand. Blanke svaberg og løse steiner. Krokete vindskjeve furuer. Lilla røsslyng. Blomster som vi ikke finner hjemme. Stor himmel og mange små holmer og øyer. Her ble det en naturlig pause ved Homlungen fyr. Utsikten er fabelaktig. Og historiene sitter løst når vi slo følge med lokal-guiden som visste mye om levd liv til los, skippere og små redde matroseser ...

Haugetun er med i et nasjonalt plastplukker-prosjekt til Kystlotteriet – og stort og smått vi fant i vår vei ble møysommelig puttet i poser, og levert på rett sted.

På Storesand fikk mange erfare hvor knøtt smått mikrobiter

av plast kan være. Som gjennom-siktige pellets med en diameter på tre millimeter var de nesten umulig å få øye på i sanden. Men store mengde av dette er skyllet ut i havet fra skipslast – og blir forvekslet med mat av ulike fisker. Og vi spiser fiskene... Så elevene var ganske tankefulle der de satt på huk og plukket...

Hvaler sier velkommen tilbake til oss; øyhopping i eget nærmiljø kan vi like!

Neste gang oppsøker vi øya Herføl, helt ytterst i Hvalerbassenget. Herfra ser vi rett over til Kosterfjorden og øyene der. Tjukt skjær og ullgenser, termos med kakao og godniste. Et øysammfunn i vinterdrakt. Spennende!

e-post:
haugetun@haugetun.no
 internett:
www.haugetun.no
 Konto for renoveringsprosjekt:
 1050.13.45747
 tlf. 69 36 27 20

Våre klasserom er ikke som andre klasserom

Grunnskolen i Norge er stadig i endring. Det er fordi verden er stadig i endring – og skolen skal forberede elevene til å bli en deltaker her.

Nå får grunnskolen nytt læreplanverk; Kunnskapsløftet 2020. Der er det en overordnet del, som det heter. Den forteller oss hvor skolen vil med hele sin virksomhet. Når har Grunnskolen valgt å innføre begrepet livsmestring – og dette skal fylles med innhold. Debatten går allerede i mediene om hvorvidt dette er smart – eller forstyrrer kunnskaps-arbeidet i skolen.

For en skole vil alltid føre en elev videre – men hvilket kart gir vi dem på veien?

I en hektisk hverdag er det lett at detaljene, og det som haster, tar oss. I en grunnskolehverdag handler det ofte om måloppnåelse, tilpasset opplæring, vurdering av eleven og planlegging av de ulike øktene.

Når en elev etter videregående skole selv velger å gå på en folkehøyskole – er det en annen hverdag, og et annet «klasserom» som venter.

Her er begrepet livsmestring et hovedmål.

Etter et år her, skal eleven i større grad være i stand til å ta vare på seg selv og andre.

Hvilket liv som skal mestres vet ingen, når de er ferdige her.

Vil de være lykkelige? Vil de klare å ta utdannelsen sin? Vil de finne en jobb å trives i? Vil de orke å delta i sitt nærmiljø for å skape og utvikle gode verdier?

Mye er usikkert for dem.

Men folkehøyskoleåret vil føre dem gjennom opplevelser, situasjoner, planlagte og spontane

hendelser som krever noe av dem. De vil gå igjennom fasene med undring, betraktning, nysgjerrighet, deltakelse og erfaring av alle slag. For – våre klasserom er ikke som andre klasserom! Her tar de steget ut i ukjent terreng, og må få sin gruppe til å klare å komme seg fra A til B. De blir etter hvert bevisste på at de er utstyrt med ulike evner og anlegg – og til sammen så klarer vi det! De utfordres til å vedkjenne seg sin sårbarhet i ulike settinger – for å våge å be om hjelp. De erfarer at noen rekker ut hånda! Etter hvert får de egen styrke til å tilby hjelp og gode løsninger til andre. Livsmestring.

På Haugetun har vi Hans Nielsen Hauges liv som et konkret forbilde. Hans livsverk med bønn og arbeid var en robust måte å mestre livets utfordringer på. For de kunne være svært barske iblant. Hans tanker om den nådige Gud og det allmenne prestedømme ga frimodighet og retning til generasjon etter generasjon av små og store sammfunn i Norge – og langt utover landegrensene. Disse verdiene ønsker Haugetun skal prege elevenes livsmestring. I skoleåret deres og i livet som venter etterpå.

Stor takk til alle bedrifter, organisasjoner, leirsteder, kulturaktører, enkeltpersoner, menigheter og flotte Normisjonsskoler som Haugetun får samarbeide med, for å gjøre dette meningsfulle arbeidet!

Elisabeth Bjor Aasbø
 inspektør

HAUGETUN
CATERING AS

Haugetunvn 3,
 1667 Rolvsøy
 Tlf. 69 36 27 50

Vi garanterer topp kvalitet på våre snitter - koldtbord - kaker og varmretter

Haugetun folkehøyskole er også et glimrende sted å ha selskaper og lignende. Skolen har mye ledig i helgene, særlig i skolens ferier. For leie ring tlf. 69 36 27 30.

Bibel- og seminarhelg

Tema: Endetid og klimakrise

Hva betyr det å følge Jesus i møte med klimakrisen? Kristne lever i en spenning: Vi venter på at Gud en dag skal avslutte denne verden. Samtidig har vi fått ansvar for å ta vare på jorden så lenge den består. Hvordan skal vi forstå denne spenningen? Seminaret vil gi innføring i dette temaet. Vi trenger også hjelp til å manøvrere i jungelen av påstander om klimaendringer og klimakrise. Og ikke minst ønsker vi å stille spørsmål: Hvordan hjelpe hverandre til å leve rett?

Fredag 09. oktober 19.00 - 21.15: Endetid – trussel eller håp? v/Tove Rustan Skaar. Kaffé og kveldsmat i pausen.

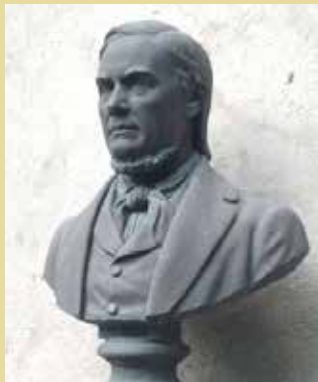
Lørdag 10. oktober 11.00 - 12.30: Hvorfor bry seg om klima når jorden skal bli ny? v/Tove Rustan Skaar
12.30 - 13.15: Pizza
13.15 - 14.00: Klimaendringer – hva vet vi egentlig? v/Per Ivar Våje
14.00 - 14.15: Pause
14.15 - 15.00: Panelsamtale, med tema: Hva betyr det å følge Jesus i møte med klimakrisen? Samtalen ledes av Morten Dahle Stærk. Deltagere: Tove Rustan Skaar, Per Ivar Våje og Frode Granerud.

Bidragstyttere: Frode Granerud: områdearbeider i Østfold, Region Øst av NLM, bosatt på Hvaler, Tove Rustan Skaar: forkynner og skribent, tidligere høgskolelektor på NLA, Staffeldtgate, bosatt i Lillesand, Morten Dahle Stærk: generalsekretær i Menneskeverd, bosatt i Rygge, Per Ivar Våje: seniorrådgiver i seksjon for diakoni og samfunn i Kirkerådet, bosatt i Spydeberg.

Sted: Haugeun folkehøyskole, Haugeunveien 3, 1667 Rolvsøy Ingen påmelding!
Pris: Seminaravgift inkludert mat: fredag kr. 75, lørdag kr. 150, eller samlet kr. 200. Betaling ved fram møte: kontant eller vipps.
Spørsmål? Kontakt: Boe Johannes Hermansen tlf. 99612822 – e-post: bojohermansen@gmail.com Eller: Frode Granerud tlf. 99735180 – e-post: fgranerud@nlm.no

Arrangører: NLM, Normisjon, DELK, i samarbeid med Frikirken

Velkommen til Hauge-dag søndag 1. november

Kl. 11.00: DELK-gudstjeneste i bedehuset Hauges Minde v/ prest Boe Johannes Hermansen

Kl. 13.00: Samling ved jordet hvor Hauge fikk sin åndsopplevelse. Info v/Hauge-kjenner Svein Høiden.

Kl. 13.30: Middag og kaffe (kr. 200).

Kl. 14.30: Temamøte i bedehuset Hauges Minde. Foredrag ved prest og skribent Harald Kaasa Hammer: «Hans Nielsen Hauge - Norges første gründer og folkevekker». Info om det forestående 250-årsjubileet for Hauges fødsel i 2021 v/Svein Høiden og Boe Johannes Hermansen. Mulighet til omvisning i Museet Hauges Minde i etterkant av temamøtet.

Harald Kaasa Hammer

Velkommen fra nær og fjern!

Påmelding – kun til middag – til Boe Johannes Hermansen mail: bojohermansen@gmail.com tlf. 99612822 – innen 23. oktober.
Hauges Minde har adresse: Hans Nielsen Hauges vei 39, 1661 Rolvsøy

Arr. Haugekomiteen i Normisjon region Østfold

Andakt

Av Geir Harald Johannessen, tidligere sokneprest og forfatter

Gratis reise

Jeg skulle ut på en tur som et firma betalte. Alt jeg behøvde å gjøre, var å ta meg fram til billettskranken og oppgi hva jeg het. Like etter blinket datamaskinen fram navnet mitt på skjermen. En printer spyttet og freste fram billetten. Der sto jeg med reisebeviset, uten å ha betalt ett rødt øre.

Det ble en uforglemmelig tur til et land og en by som jeg hadde hørt mye om.

Og systemet gav mersmak. Jeg grep meg sjøl i å drømme om eksotiske reisemål. Tenk om en kunne finne seg villige sponsorer, som det heter, og så bli bukket av sted til Tahiti mens andre betalte.

Men akk, så vel blir det nok aldri. Jeg ser i øynene at mange av de reisemålene jeg drømmer om, vil jeg aldri komme til. Jeg har verken tid eller råd til å reise dit jeg vil. Livet er for kort til å realisere alle drømmer.

Det er bare en reise jeg helt sikkert skal av gårde på. Det er

reisen til evigheten.

Den reisen er mange redd for.

De skjønner ikke hvordan de skal få råd til å betale billetten til riktig mål i evigheten. For der fins det to endestasjoner. Den ene er ikke noe fristende. Men for å unngå å havne der, og i stedet å ende opp i himmelen, tenker mange at prisen du må betale, er et liv i fullkommen godhet.

Det er i prinsippet riktig. Problemet er bare at det ikke lar seg gjøre. Så gode er vi ikke.

Derfor har Gud en bedre løsning.

Han har gjort det sånn at reisen til himmelen tvert imot skal bli den minst kostbare av alle du har tatt ut på, om du vil ta imot den.

Vår Herre og Frelser har betalt det den reisen koster. Nå kan jeg bare møte opp der han har lovt å møte meg, og få billetten utdelt av Ham, gratis.

” Dere er kjøpt, og prisen betalt. Så bli ikke trelles av mennesker.

Det kan du også. Billetten heter tilgivelse for syndene.

Dagens bibelsitat: 1 Kor 7,23
Dere er kjøpt, og prisen betalt. Så bli ikke trelles av mennesker.

(Andakten er hentet fra boken: «Ta i mot – korte stykker for hver dag i året». Lunde forlag 1999). Johannessen døde i oktober 2019.

Sjøglimt Leirsted & konferanse
- Ørje -

Sjøglimt leirsted tilbyr hyggelige lokaler og god mat til kurs og konferanse! Ring Sjøglimt på tlf. 69 81 12 37 / 924 36 172, e-post: sjoglimt@normisjon.no

ARRANGEMENTSOVERSIKT

Møt Normisjons ledelse

Normisjon har blant annet fått ny generalsekretær, ny internasjonal leder og ny økonomiansvarlig. De starter naturlig nok 😊 sin landsomfattende turne her i Østfold, hvor landets eldste indremisjonsskrets ble etablert for 160 år siden.

Møt Normisjons nye ledelse på Bjørnstad bedehus, Bjørnstadveien 77, Grålum **tirsdag 10. november kl. 18.30.**
Tale av gen. sekr. Kjetil Vestel Haga. Informasjon, sang og misjonsoffer.

Registrering ved inngangen med navn og telefon.

Alle velkommen!

160 årsjubileum

160 årsjubileum for oppstart av landets eldste indremisjonssammenslutning blir i Normisjonshuset, Dr. Randersgt. 10, Askim **søndag 15. november kl. 17.00**

Program:

Festtale ved ass. gen. sekr. Ole Martin Rudstaden
Sang og musikk ved Bjørnar Spydevold og Kari Stokke
Historikk ved Boe Johannes Hermansen
Presentasjon av misjonsarbeidet, ute og hjemme
Misjonsoffer
Servering av baguetter og marsipankake

Betaling kr. 150 ved påmelding (på vipps eller giro) til Normisjon region Østfold
Påmelding innen fredag 6. november: på mail, nettside eller telefon.
Begrenset antall plasser!

Arr. Normisjon region Østfold

Kveldsbibelskoler høsten 2020

Effata, Saltnes/Kjærre/Skontorp – torsdagene 10.09, 24.09 og 22.10. Alle dager kl. 19.00. Tema: Apostelen Paulus og hans betydning gjennom kirkens historie v/ Leif Paus

Hannestad bedehus – torsdagene 22.10, 05.11 og 19.11. Alle dager kl. 19.00. Tema: «På vandring med Jesus – slik Markus forteller» v/Runo Lilleaasen

Normisjonshuset, Glenne - torsdagene 29.10, 12.11 og 19.11. Alle dager kl. 19.00. Tema: «Filip-perbrevet: Den kristne glede» v/Gunnar Navestad

Kr. 100 pr. kveld. Alle velkommen! Ingen påmelding. Arr. Normisjon region Østfold i samarbeid med lokale Normisjonsforeninger

TELEFONNUMMER OG ADRESSER

REGIONKONTORET

St. Mariegt. 71, 1706 Sarpsborg
e-post: region.ostfold(at)normisjon.no, tlf. 69 13 36 60, org. nr. 980 545 202
Kontortid: Mandag - fredag kl. 10.00 - 14.00
Bankgiro: 3000.14.71682
Vipps: 12613
Hjemmeside: www.normisjon.no/ostfold

Regionstyreleder: John Thune, tlf. 950 64 900, e-post: john.thune(at)outlook.com

Regionleder: Sverre Fjeldberg, tlf. 951 02 230, e-post: sverre(at)normisjon.no

Regionarbeider: Åsmund Bjørnstad, tlf. 900 79 700, e-post: asmund(at)normisjon.no

Misjonskonsulent: Boe Johannes Hermansen, tlf. 996 12 822, e-post: boe.johannes.hermansen(at)normisjon.no

Styreleder for Acta: Håkon Johannes Slettevold, tlf 940 37 637, e-post: haksle2002(at)gmail.com

Acta-medarbeider: Anne-Kirsti Syverstad Ulseth, tlf 970 73 979, e-post: anne-kirsti(at)normisjon.no

Acta-medarbeider: Ingrid Kristine Melvær, tlf 469 44 092, e-post: ingrid(at)normisjon.no

FERMATE ØSTFOLD

Tlf. 408 17 160
e-post: post(at)fermate.no
Torhild Nordberg, sjelesørger, e-post: torhild(at)fermate.no
Tore Schwartz Olsen, sjelesørger
Gunnar Øvstegård, åndelig veileder

LEIRSTEDER

Leirstedsansvarlig: Mikael Lindstrøm, tlf. 995 51 155
e-post: mikael(at)normisjon.no

SJØGLIMT LEIRSTED

Sjøglimtveien 34, 1870 Ørje, tlf. 69 81 12 37, mobil 924 36 172, e-post: sjoglimt(at)normisjon.no
Bestyrer/kokk: Wenche Bjørknes, tlf. 957 57 610, e-post: wenbjo(at)hotmail.com

SAUEVIKA LEIRSTED

1684 Vesterøy, tlf. 69 37 70 44, e-post: sauevika(at)normisjon.no
Postadresse: Skjelsbusundet 283, 1684 Vesterøy.
Bestyrer: tlf. 474 83 634
Husfar/kokk: Jørgen Grenebrant, tlf. 468 36 188 e-post: jorgen(at)normisjon.no

HAUGETUN FOLKEHØYSKOLE

Haugetunvn 3, 1667 Rolvsøy
tlf. 69 36 27 20, e-post: haugetun(at)haugetun.no
Internett: www.haugetun.no
Kontortid: mandag - fredag kl. 08.00 - 16.00
Bankgiro: 1050.07.29827
Rektor: Øyvind Moksnes
Skolestyrets leder: Frode Bilsbak, tlf 916 94 709, e-post: frode.bilsbak(at)gmail.com

NYTT FRA NORMISJON - ØSTFOLD

Organ for Normisjon region Østfold og Haugetun folkehøyskole
Ansv. redaktør: Sverre Fjeldberg
Redaktør: Boe Johannes Hermansen

Nasjonalt og utenriks fellesstoff er levert av Normisjons medieavdeling i Oslo.

Bladet utkommer med 5 nummer og sendes gratis til Normisjons medlemmer, menighetskontorer, media og andre som er interessert i å motta bladet.

Ettertrykk tillatt med kildeangivelse.

Grafisk utforming regionale sider: janH
Grafisk utforming nasjonale/utenlandssider: Normisjons medieavdeling i Oslo.

Trykk: Agderposten Trykk AS

Innleveringsfrist til neste nr.: 03.11.

Særlige regionale givertjeneste-prosjekter:

Normisjons arbeid i region Østfold - 102000
Forkynnertjenesten, region Østfold - 102001
Fermate Østfold - 102095
Sauevika Leirsted - 102085
Sjøglimt Leirsted - 102090
Sjøglimt inn i fremtiden - 102091

Acta prosjekter:

Actas arbeid i region Østfold - 202000
Lønn til Acta ettåring Østfold - 202001
Lederopplæring Acta Østfold - 202002

Bankkonto: 3000 14 71682

Historisk materiale

Gi beskjed til arkivstyret v/ BoJo Hermansen om dere har historisk materiale i foreningen for arkivering.